

opusdei.org

Posolstvo Svätého Otca Benedikta XVI na Pôstne obdobie 2013

Viera v lásku vzbudzuje lásku
„A my, čo sme uverili, spoznali
sme lásku, akú má Boh k nám”
(1 Jn 4, 16)

12.02.2013

**Posolstvo Svätého Otca Benedikta
XVI. na Pôstne obdobie 2013**

Viera v lásku vzbudzuje lásku

„A my, čo sme uverili, spoznali sme lásku, akú má Boh k nám” (1 Jn 4, 16)

Milí bratia a sestry!

Pôstne obdobie nám v Roku viery ponúka vzácnu príležitosť zamyslieť sa nad vzťahom medzi vierou v Boha – Boha Ježiša Krista – a láskou, ktorá je plodom pôsobenia Ducha Svätého a ktorá nás vedie na cestu obetovania sa Bohu a blížnemu.

1. Viera ako odpoveď na Božiu lásku

Už vo svojej prvej encyklike som ponúkol určité myšlienky poukazujúce na úzke spojenie medzi týmito dvoma teologálnymi čnosťami – vierou a láskou. Vychádzajúc zo základného tvrdenia apoštola Jána: „A my, čo sme uverili, spoznali sme lásku, akú má Boh k nám” (1 Jn 4, 16), som upozornil na to, že „na začiatku toho, že je niekto kresťanom, nestojí etické rozhodnutie alebo veľkolepá

myšlienka, ale skôr stretnutie sa s udalosťou, s Osobou, ktorá ponúka životu celkom nový horizont a tým aj zásadné smerovanie [...] Pretože nás Boh miloval ako prvý (porov. 1 Jn 4, 10), láska už nie je len „prikázaním“, ale je odpoveďou na dar lásky, s ktorým nám Boh ide v ústrety“ (Deus caritas est, 1). Viera predstavuje osobné prihlásenie sa – ktoré zahŕňa všetky naše schopnosti – k bezpodmienečnej a „vášnivej“ Božej láske k nám, ktorá sa naplno zjavila v Ježišovi Kristovi. Viera je stretnutím s Bohom ako Láskou, ktorá neoslovuje len srdce, ale aj rozum: „Uznanie živého Boha je cestou k láske a súhlas našej vôle s jeho vôľou spája náš rozum, vôľu a city do všetko zahrnujúceho aktu lásky. To je však proces, ktorý neustále prebieha: láska nikdy nie je ukončená ani úplná“ (tamže, 17). Preto je pre všetkých kresťanov a osobitne pre tých, ktorí pracujú v charitatívnej službe, nutné, aby verili, že každé

„stretnutie s Bohom v Kristovi, ktoré prebudí v nich lásku, otvorí ich srdcia pre druhých, aby láska k blížnemu nebola pre nich prikázaním, daným zvonku, ale dôsledkom ich viery, ktorá sa stáva činnou skrz lásku” (tamže, 31a). Kresťan je človek, ktorého si Kristus získal svojou láskou, a preto, hnaný touto láskou – „caritas Christi urget nos” (2 Kor 5,14) – je hlboko otvorený pre konkrétne prejavy lásky k blížnemu (porov. tamže, 33). Takýto postoj vyviera predovšetkým z vedomia, že Pán – ten, ktorý sa ponížil, aby umýval učeníkom nohy, a sám seba obetoval na kríži, aby ľudstvo znovu vtiahol do Božej lásky – nás miluje, odpúšťa nám a zároveň nám slúži.

„Viera nám ukazuje Boha, ktorý nám dal svojho Syna a tak v nás vyvoláva víťaznú istotu, že je naozaj pravda: Boh je láska! [...] Viera, vedomá si Božej lásky, ktorá sa nám ukazuje na

kríži v Ježišovom prebodnutom srdci, vyvoláva aj v nás lásku. Ona je svetlom – napokon jediným –, ktoré stále novým spôsobom prežaruje temný svet a dáva nám odvahu žiť a pracovať“ (tamže, 39). To nám umožňuje pochopiť, že typickým základným postojom kresťanov je „láska založená na viere a vierou formovaná“ (tamže, 7).

2. Láska k blížnemu ako život z viery

Celý kresťanský život je odpoveďou na Božiu lásku. Prvou odpoveďou je práve viera, ako údivom a vďačnosťou naplnené prijatie jedinečnej Božej iniciatívy, ktorá nás predchádza a vyzýva. „Áno“ viery poznačuje začiatok veľkolepých dejín priateľstva s Pánom, ktoré naplňa celý náš život a dáva mu plný zmysel. Bohu však nestačí, že jednoducho prijmeme jeho bezpodmienečnú lásku. Neobmedzuje sa len na to, že nás

miluje, ale chce nás k sebe
pritiahnuť, aby nás mohol tak hlboko
zmeniť, že budeme môcť spolu so sv.
Pavlom povedať: „Už nežijem ja, ale
vo mne žije Kristus“ (Gal 2, 20).

Ak ponecháme priestor Božej láske,
staneme sa mu podobní a budeme
mať podiel na jeho láske. Otvoriť sa
jeho láske značí dovoliť mu, aby žil v
nás a priviedol nás k tomu, aby sme
milovali s ním, v ňom a ako on; až
potom bude naša viera „činná skrze
lásku“ (Gal 5, 6) a Boh bude „ostávať“
v nás (porov. 1 Jn 4, 12).

Viera značí poznať pravdu a stotožniť
sa s ňou (porov. 1 Tim 2, 4); láska k
blížnemu značí „žiť podľa pravdy“
(porov. Ef 4, 15). Skrze vieru sa rodí
naše priateľstvo s Pánom; láskou k
blížnemu sa toto priateľstvo živí a
kultivuje (porov. Jn 15, 14 n.). Viera
nám umožňuje prijať prikázanie
nášho Pána a Učiteľa; láska nám dáva
blaženosť, ak podľa neho konáme

(porov. Jn 13, 13 – 17). Vo viere sme splodení ako Božie deti (porov. Jn 1, 12 n.); láska nám umožňuje konkrétne zotrvať v stave Božích detí a prinášať ovocie Ducha Svätého (porov. Gal 5, 22). Viera nám umožňuje spoznať dary, ktoré nám Boh vo svojej добрôte a veľkodušnosti zveril; láska k blížnemu umožňuje, aby prinášali plody (porov. Mt 25, 14 – 30).

3. Nerozlučné spojenie medzi vierou a láskou k blížnemu

Vo svetle predošlých objasnení je zrejmé, že vieru a lásku k blížnemu nemožno nikdy od seba oddeliť, či dokonca stavať proti sebe. Obe tieto teologálne čnosti sú úzko navzájom spojené a bolo by zavádzajúce stavať ich do protikladu alebo dialektického vzťahu. Totiž na jednej strane je limitujúci každý postoj, ktorý zdôrazňuje prioritu a rozhodujúci význam viery, pričom podceňuje

konkrétne skutky lásky, ba temer nimi pohŕda, redukujúc lásku k blížnemu len na akési humanitárne akty. Na druhej strane je však rovnako obmedzujúce obhajovanie prílišného uprednostňovania lásky a jej skutkov, akoby skutky mohli nahradiť vieru. Pre zdravý duchovný život je nevyhnutné vystríhať sa tak fideizmu, ako aj moralizujúceho aktivizmu.

Kresťanský život spočíva v tom, že zakaždým znovu vystupujeme na vrch stretnutia s Bohom, aby sme následne po zostúpení, obohatení láskou a silou, ktorú nám Boh daruje, mohli slúžiť našim bratom a sestrám s rovnakou láskou ako on. Vo Svätom písme vidíme, že zápal apoštolov za ohlasovanie evanjelia, ktoré prebúdza vieru, sa úzko spája s láskyplným záujmom o službu chudobným (porov. Sk 6, 1 – 4). V Cirkvi musia stáť kontemplácia a akcia – v istom zmysle

symbolizované postojmi sestier Márie a Marty – bok po boku a vzájomne sa dopĺňať (porov. Lk 10, 38 – 42). Vzťah k Bohu musí byť pritom vždy prioritný a každé autentické delenie sa o dobrá musí byť v duchu evanjelia zakorenené vo viere (porov. Katechéza na generálnej audiencii 25. apríla 2012). V skutočnosti máme občas sklon redukovať pojem lásky k blížnemu len na solidaritu alebo na jednoduchú humanitárnu pomoc. Treba si uvedomiť, že najvyšším skutkom lásky k blížnemu je práve ohlasovanie evanjelia, teda „služba Slovu“. Neexistujú žiadne prospešnejšie a teda dobročinnnejšie skutky voči blížnemu ako lámať spolu s ním chlieb Božieho slova, umožniť mu podieľať sa na radostnej zvesti evanjelia, uviesť ho do vzťahu s Bohom. Hlásanie evanjelia je tým najvyšším a najkomplexnejším povznesením človeka. Ako napísal Boží služobník, pápež Pavol VI. vo

svojej encyklike Populorum progressio, ohlasovanie Krista je prvým a základným faktorom rozvoja (porov. n. 16). Je to pôvodná, prežívaná a ohlasovaná pravda Božej lásky k nám, ktorá otvára náš život pre prijatie tejto lásky a umožňuje integrálny rozvoj ľudstva i každého človeka (porov. encyklika Caritas in veritate, 8).

V skutočnosti všetko vychádza z lásky a smeruje k láske. Bezvýhradná Božia láska sa zjavila cez ohlasovanie evanjelia. Ak s vierou prijmem evanjelium, získame prvý a nevyhnutný kontakt s božským, čo môže spôsobiť, že si „zamilujeme Lásku“, aby sme potom ostali v tejto Láске, rástli v nej a s radosťou ju odovzdávali druhým.

Pokiaľ ide o vzťah medzi vierou a skutkami lásky, nájdeme v Liste sv. Pavla Efezanom vyjadrenie, ktoré hádam najlepšie vystihuje ich

vzájomné spojenie: „Lebo spasení ste milosťou skrze vieru; a to nie je z vás, je to Boží dar: nie zo skutkov, aby sa nik nevystatoval. Veď sme jeho dielo, stvorení v Kristovi Ježišovi pre dobré skutky, ktoré pripravil Boh, aby sme ich konali” (2, 8 – 10). Z toho je jasné, že celá spásna iniciatíva vychádza z Boha, z jeho milosti, z jeho odpustenia prijatého vo viere. No táto iniciatíva v žiadnom prípade neobmedzuje našu slobodu a našu zodpovednosť, ale ju skôr robí autentickou a zameriava ju na skutky lásky k blížnemu. Tie totiž nie sú predovšetkým ovocím ľudského úsilia, ktorým by sa človek mohol chváliť, ale vznikajú zo samotnej viery, pramena z milosti, ktorú Boh dáva v hojnosti. Viera bez skutkov je ako strom, ktorý neprináša ovocie: tieto dve čnosti sa navzájom podmieňujú. Pôstne obdobie nás tradičnými návodmi na kresťanský život podnecuje práve k tomu, aby sme svoju vieru posilnili tým, že

budeme pozornejšie a vytrvalejšie počúvať Božie slovo a zúčastňovať sa na sviatostiach, no zároveň budeme rásť v láske, v láske k Bohu a k blížnemu, prostredníctvom konkrétneho cvičenia sa v pôste, pokání a dávaní almužny.

4. Prvenstvo viery, primát lásky

Tak ako všetky Božie dary, aj viera a láska odkazujú na pôsobenie Ducha Svätého (porov. 1 Kor 13), toho Ducha, ktorý v nás volá „Abba, Otče!” (Gal 4, 6) a ktorý nás robí schopnými povedať: „Ježiš je Pán!” (1 Kor, 12, 3) a „Marana tha” (1 Kor 16, 22; Zjv 22, 20).

Viera, ktorá je darom i odpoveďou, nám zjavuje pravdu o Kristovi ako vtelenej a ukrižovanej Láske, úplne a dokonale sa stotožňujúcej s Božou vôľou a s nekonečným Božím milosrdenstvom voči blížnemu. Viera zakoreňuje v srdci a v duchu neotrasiteľné presvedčenie, že iba

táto Láska je jedinou skutočnosťou, ktorá víťazí nad zlom a nad smrťou. Viera nás povzbudzuje, aby sme hľadeli do budúcnosti s čnosťou nádeje, v dôveryplnom očakávaní, že víťazstvo Kristovej lásky sa zavráši. Láska k blížnemu nás zasa uvádza do Božej lásky, ktorá sa stala viditeľnou v Kristovi, a osobne i existenciálne nás spája s úplným a nepodmieneným obetovaním sa Ježiša Otcovi a jeho bratom a sestrám. Duch Svätý do nás vlieva lásku, a tak nám umožňuje mať účasť na Kristovej vlastnej obete: na jeho synovskej obete voči Bohu Otcovi a bratskej obete voči všetkým ľuďom (porov. Rim 5, 5).

Vzťah medzi týmito dvoma čnosťami sa podobá vzťahu medzi dvoma sviatosťami Cirkvi: krstom a Eucharistiou. Krst (sviatosť viery – sacramentum fidei) predchádza Eucharistiou (sviatosť lásky – sacramentum caritatis), no je na ňu

aj zameraný, lebo ona predstavuje plnosť kresťanskej cesty. Podobne aj viera predchádza lásku, stáva sa však autentickou až vtedy, keď je korunovaná láskou. Všetko vychádza z pokorného prijatia viery (z poznania, že sme Bohom milovaní), ale všetko musí dospieť k pravde lásky (schopnosti milovať Boha a blížneho), ktorá ako naplnenie všetkých čností pretrvá naveky (porov. 1 Kor 13, 13).

Drahí bratia a sestry, počas Pôstneho obdobia sa pripravujeme na slávenie udalosti ukrižovania a vzkriesenia, skrze ktorú Božia láska vykúpila svet a rozžiarila dejiny. Nech je tento vzácny čas pre vás všetkých príležitosťou na oživenie viery v Ježiša Krista, aby ste vstúpili na cestu jeho lásky – lásky k Otcovi a ku každému človeku, ktorého stretnete vo svojom živote. O to prosím Boha v modlitbe a zároveň vyprosujem

každému z vás i každému
spoločenstvu Pánovo požehnanie!

Vo Vatikáne 15. októbra 2012

kbs.sk

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/posolstvo-
svateho-otca-benedikta-xvi-na-postne-
obdobie-2013/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/posolstvo-svateho-otca-benedikta-xvi-na-postne-obdobie-2013/) (15.08.2025)